

ANALIZA COMPARATIVĂ A EVOLUȚIEI EXPORTURILOR PE RELAȚIA CU CANADA ALE ROMÂNIEI ȘI ȚĂRILOR VECINE ROMÂNIEI DIN EUROPA CENTRALĂ ȘI DE EST ÎN PERIOADA 2007-2016

Introducere

Canada, cu o populație de peste 35 de milioane locuitori și un PIB nominal de aproximativ 1,52 trilioane dolari, reprezintă cea de-a 10-a economie a lumii, fiind membră a OCDE și a Grupului celor 7. Importurile totale ale Canadei anul trecut au totalizat 402,9 miliarde dolari¹ (principalii parteneri comerciali, din acest punct de vedere au fost - în ordine - SUA, China, Mexic, Germania, Japonia, Republica Coreea, Marea Britanie, Italia, Franța și Taiwan), în timp ce exporturile sale au fost de 388,9 miliarde dolari² (principalii parteneri comerciali, din acest punct de vedere au fost - în ordine - SUA, China, Marea Britanie, Japonia, Mexic, Republica Coreea, India, Germania, Franța și Belgia).

Cu peste 20% din PIB-ul mondial, Uniunea Europeană este cea mai mare piață integrată din lume, de circa 10 ori mai mare decât economia Canadei. Este mai mare decât SUA, în termeni atât de PIB cât și de importuri din restul lumii. Uniunea Europeană este, de asemenea, o piață matură, prosperă, cu venituri care cresc rapid în multe din noile state membre.

În virtutea faptului că economia canadiană este fundamentată pe exporturi, se înțelege voința Canadei de a-și liberaliza comerțul cu Uniunea Europeană, punând și investițiile în primul plan. Cu un acces la peste 500 milioane consumatori și un beneficiu pentru economia canadiană de circa 17 miliarde dolari, piața europeană reprezintă un potențial semnificativ.

Conform guvernului canadian, Uniunea Europeană constituie al doilea partener comercial al Canadei după SUA (cu 9,6% din totalul comerțului total canadian sau 2% din totalul comerțului

¹ Conform datelor Eurostat

² Unitatea de măsură folosită în acest material este dolarul american
red. MMACA/RD/oct_2017

comunitar și un cuantum de 64,3 miliarde euro), a doua sursă de investiții directe din străinătate și a doua destinație de investiții directe canadiene în străinătate (comerțul total cu servicii dus-întors a fost de 30,1 miliarde euro la sfârșitul anului 2015, însă Uniunea Europeană a exportat spre Canada cu 5,1 miliarde euro mai mult decât a importat din Canada).

Principalele grupe de produse tranzacționate de către Uniunea Europeană cu Canada, în 2016, au fost reprezentate de: mașini și echipamente (23,6% din export și 13,7% din import), echipamente de transport (18,7% din export și 11,4% din import) și produse chimice și farmaceutice (16,7% din export și 7,5% din import).

Acordul economic de liber schimb CETA a fost votat de Parlamentul European la data de 15 februarie 2017 și a intrat în vigoare, cu titlu provizoriu (până când va fi ratificat de toate statele UE), la 21 septembrie 2017.

Acordul global economic și comercial (CETA) între Canada și Uniunea Europeană (UE) va crea locuri de muncă, consolidarea relațiilor economice și va stimula comerțul Canadei cu a doua cea mai mare piață mondială.

CETA creează un cadru juridic ambițios care va fi promovat ca un model în Organizația Mondială a Comerțului (OMC) de către partenerii semnatori. IMM-urile europene vor avea mult de câștigat datorită asigurării mai facile a accesului pe piața canadiană, atât la nivel federal, cât și la cel statal. De la data intrării în vigoare, provizorie a acordului, Canada va reduce taxele vamale pentru 98,6% din liniile tarifare, iar UE pentru 97,7%. Pentru celelalte bunuri care fac obiectul liberalizării, tarifele vor fi reduse gradual într-o perioadă de 3, 5 sau 7 ani.

În ansamblu, CETA va permite un acces mai rapid și mai puțin costisitor către piețele din Canada și UE pentru întreprinderile exportatoare, introducând măsuri ce vizează reducerea obstacolelor tehnice asupra comerțului și intensificarea cooperării în reglementare. Aceasta se va traduce, între altele, prin reducerea costurilor și prin câștiguri de eficiență pentru cele două Părți ale CETA.

Acordul Cuprinzător în Domeniul Economic și al Comerțului între Canada și UE este aducător de noi perspective pentru întreprinderile stabilite în teritoriul fiecăreia din cele două Părți.

Precursor al acordurilor de nouă generație, Acordul aduce eficacitatea atât de mult așteptată de lumea întreprinderilor, acționând mai ales asupra obstacolelor așa-numite „în spatele frontierelor”. Acestea sunt cele pe care întreprinderile le reclamă cel mai frecvent, invocând diferențe de reglementări justificate de rațiuni multiple, dar care sunt surse de veritabile intervenții în comerțul de bunuri și servicii.

Anumite sectoare și, mai ales, industriile farmaceutică, agroalimentară și de automobile, sunt printre sectoarele cele mai favorizate prin acest acord. Printr-o proprietate intelectuală protejată, o eliminare aproape completă a barierelor tarifare ale comerțului, schimburile comerciale și investițiile reciproce vor crește sensibil, în avantajul celor două Părți la Acord.

O serie de produse agricole considerate sensibile vor avea un tratament special sau vor fi excluse de la orice reducere a taxelor vamale.

În domeniile convenite, se elimină taxele vamale la exporturile europene în Canada, se simplifică birocrăția vamală și se facilitează trimiterea de personal calificat în Canada pentru a presta servicii precum mentenanța în faza de post-vânzare. Se desființează totodată și vizele pentru români (1 mai 2017- pentru posesorii de viză, 1 decembrie 2017 - pentru toți românii), ceea ce va constitui un nou imbold pentru accelerarea legăturilor de afaceri dintre oamenii de afaceri din țara noastră și cei din Canada.

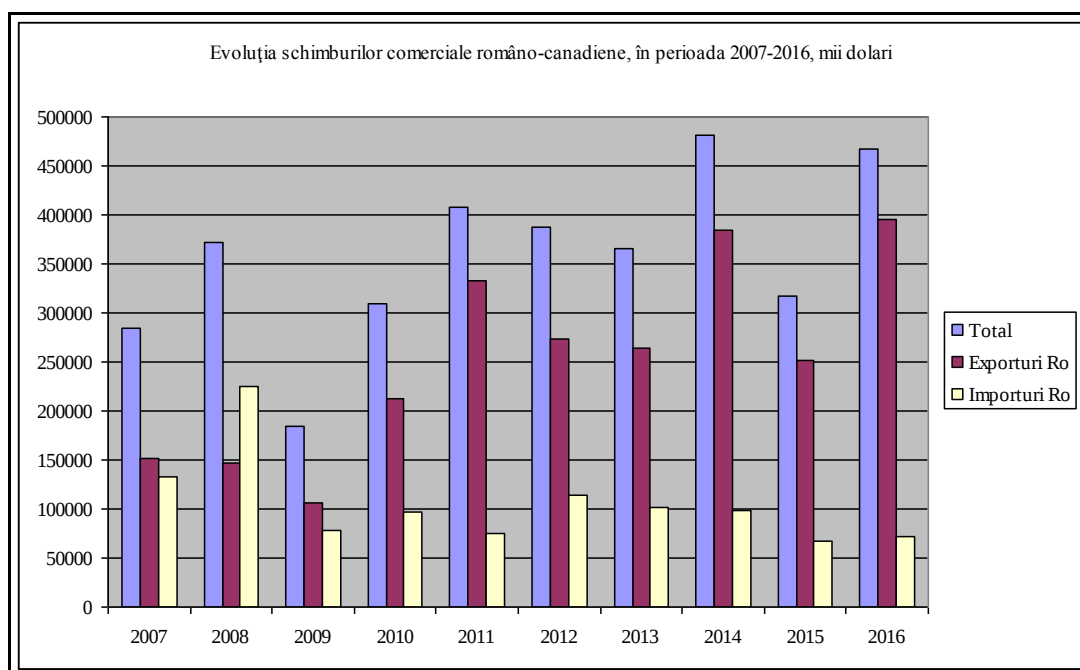
În tabelul alăturat, este prezentată evoluția schimburilor comerciale ale Canadei cu restul lumii, atât la nivel de exporturi, cât și de importuri.

- miliarde dolari -

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total schimburi comerciale	800,4	864,3	636,3	778,6	900,9	916,3	918,2	938,1	828,4	791,8
Importuri canadiene	380,6	408,7	321,2	392,1	450,5	462,3	461,7	463,0	419,6	402,9
Exporturi canadiene	419,8	455,6	315,1	386,5	450,4	454,0	456,5	475,1	408,8	388,9

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale româno-canadiene în perioada 2007-2016

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale româno-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 283,7 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, acestea au ajuns la un quantum total de 467,0 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, reprezentând o creștere de 64,6% pe acest interval, ceea ce denotă o creștere deosebit de robustă a relațiilor comerciale dintre cele două țări (maximul schimburilor comerciale dintre cele două țări a fost înregistrat în 2014 și s-a cifrat la 481,8 milioane dolari).

Exporturile românești au crescut de la 151,0 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, ajungând la un quantum total de 395,9 milioane dolari la sfârșitul anului trecut (record al exporturilor noastre pe această piață), ceea ce reprezintă o creștere de 162,1% pe acest interval, în timp ce importurile din Canada au scăzut de la un nivel de 132,6 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 71,1 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o scădere netă de 46,3%, însă evoluția acestor schimburi a fost mult mai sinuoasă decât cea a exporturilor (nivelul maxim al importurilor din Canada a fost consemnat în 2008 și a fost de 225,1 milioane dolari).

Balanța comercială a înregistrat, însă, o evoluție pozitivă, crescând de la 18,4 milioane dolari în 2007 la recordul de 324,8 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere exponențială de 17,6 ori mai mare (de altfel, singurul an în care această balanță comercială a fost

favorabilă partenerilor canadieni - în intervalul analizat - a fost în 2008, cu un total de 77,9 milioane dolari).

În ceea ce privește structura exporturilor românești, acestea au fost dominate la sfârșitul anului trecut de produsele de la **capitolul tarifar 89** (vapoare, bărci și alte structuri plutitoare), cu 118,1 milioane dolari, care au înregistrat o creștere de 194% comparativ cu anul 2015 și au reprezentat 29,8% din totalul exporturilor țării noastre pe piața canadiană (este interesant de remarcat că, pentru intervalul 2007-2016, la care se referă actualul material, exporturile românești de la acest capitol tarifar au început să își facă loc pe această piață abia în anul 2014, însă nivelul de 12,1 milioane dolari a reprezentat abia 10% din totalul consemnat la sfârșitul anului trecut; la acest capitol tarifar taxele vamale, până la intrarea în vigoare a acordului CETA³, erau de până la 25%, astfel încât apreciem că va exista o accelerare, pe termen scurt și mediu, a livrării unor astfel de produse românești pe piața locală). Urmează exporturile de mașini, aparate și dispozitive mecanice cu 43,3 milioane dolari (**capitolul 84**), ceea ce reprezintă o creștere de 95,4% comparativ cu anul 2015 și au reprezentat 10,9% din totalul exporturilor țării noastre pe piața canadiană (la acest capitol, s-a consemnat o creștere susținută a exporturilor românești, de la un nivel de 17,1 milioane dolari la sfârșitul anului 2007 la 37,0 milioane dolari în 2014, urmată de o scădere semnificativă, de 40,1% în 2015 (până la 22,1 milioane dolari; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 9%, însă doar pentru câteva din articolele importate în Canada, marea majoritatea a produselor fiind deja scutite de taxe vamale). Alte produse românești exportate pe piața canadiană au fost reprezentate de cele de la:

- **capitolul 62** (articole de confecții și îmbrăcăminte, necroșetate sau netricotate), cu 38,1 milioane dolari (creștere de 5,3% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 9,6% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de 26,7 milioane dolari în 2007 la un maxim de 39,2 milioane dolari în 2014, însă considerăm că există oportunități interesante de creștere a exportatorilor români de astfel de produse pe termen scurt și mediu; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 18%);

- **capitolul 73** (articole de fier sau oțel), cu 24,0 milioane dolari (creștere de 130,0% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 6,0% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de 12,7 milioane dolari în 2007 la un maxim de 45,5 milioane dolari în 2011, având o evoluție deosebit de fluctuantă și fiind influențate de condițiile generate de criza economică din 2007-2008; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 8%);

- **capitolul 64** (încălțăminte), cu 23,3 milioane dolari (scădere de 5,0% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 5,9% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au scăzut de la nivelul de 28,3 milioane dolari în 2007, maximul livrărilor românești pe piață fiind consemnat în 2011, cu 30,3 milioane dolari în 2011; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 20%, astfel încât apreciem că va putea fi accelerată livrarea produselor românești pe termen scurt și mediu, mai ales dacă și producătorii sau exportatorii din țara noastră vor încerca accesarea în mod direct a pieței locale, prin evitarea intermediarilor europeni);

- **capitolul 94** (mobilă și articole de mobilier), cu 18,7 milioane dolari (creștere de 38,0% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 4,7% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de 10,5 milioane dolari în 2007, având o

³ Tariful vamal armonizat canadian poate fi consultat la următoarea adresă web: <http://www.cbsa-asfc.gc.ca/trade-commerce/tariff-tarif/2017/01-99/01-99-t2017-5-eng.pdf>

evoluție deosebit de fluctuantă și fiind influențate de condițiile generate de criza economică din 2007-2008; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 15,5%);

- **capitolul 40** (cauciuc și articole din cauciuc), cu 18,2 milioane dolari (creștere de 28,9% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 4,6% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; interesant că livrările românești pe piața canadiană au fost de 18,3 milioane dolari în 2007 însă au scăzut ca urmare a crizei economice până la un minim de 6,0 milioane dolari în 2010 și au avut o evoluție constant crescătoare în intervalul 2011-2014; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 15,5%);

- **capitolul 85** (mașini și aparate electrice), cu 17,9 milioane dolari (creștere de 5,6% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 4,5% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de 6,4 milioane dolari în 2007 la un maxim de 31,2 milioane dolari în 2010, având o evoluție deosebit de fluctuantă și fiind influențate de condițiile generate de criza economică din 2007-2008; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 9%, însă pentru majoritatea articolelor tarifar taxele oricum erau zero și până acum, astfel încât putem aprecia că va exista o creștere susținută a exporturilor noastre pe piață, pe termen scurt și mediu);

- **capitolul 30** (produse farmaceutice), cu 14,5 milioane dolari (creștere de 384,4% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 3,6% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au fost înregistrate doar din 2010, cu un nivel de numai 772 mii dolari, crescând rapid până la nivelul de 4,7 milioane dolari în 2012; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 6,5%, însă pentru cvasi-totalitatea articolelor taxele vamale erau zero și până atunci);

- **capitolul 10** (cereale), cu 13,8 milioane dolari (scădere de 18,7% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 3,5% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; primele livrări românești pe piața canadiană au fost înregistrate în 2013, fiind de 2,7 milioane dolari, ajungând la un maxim de aproape 17,0 milioane dolari în 2015; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 94,5%);

- **capitolul 72** (fier și oțel), cu 10,2 milioane dolari (creștere de 525% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 2,6% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; interesant de remarcat că livrările românești pe piața canadiană au scăzut de la nivelul de numai 769 mii dolari în 2007 la 338 mii dolari în 2009, însă au crescut exponențial la 64,2 milioane dolari anul următor, atingând 126,5 milioane dolari în 2011 și un maxim de 129,5 milioane dolari în 2014, când capitolul era pe primul loc în structura exporturilor românești și reprezenta 33,7% din totalul livrărilor românești pe piața canadiană; la acest capitol taxele vamale au fost zero și până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, astfel încât este interesant de urmărit evoluția în continuare a exporturilor noastre pe piață, pe termen mediu și scurt);

- **capitolul 90** (articole fotografice, cinematografice și dispozitive medicale), cu 9,5 milioane dolari (creștere de 17,1% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 2,4% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de 1,6 milioane dolari în 2007 la un maxim de 8,2 milioane dolari în 2011, având o evoluție relativ fluctuantă; la acest capitol taxele vamale pentru majoritatea articolelor au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de maximum 8,5%);

- **capitolul 87** (vehicule și părți), cu 9,4 milioane dolari (creștere de 34,0% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 2,3% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de numai 650 mii dolari în 2007, evoluția exporturilor fiind constant crescătoare pe intervalul analizat; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 9,5% și vor scădea

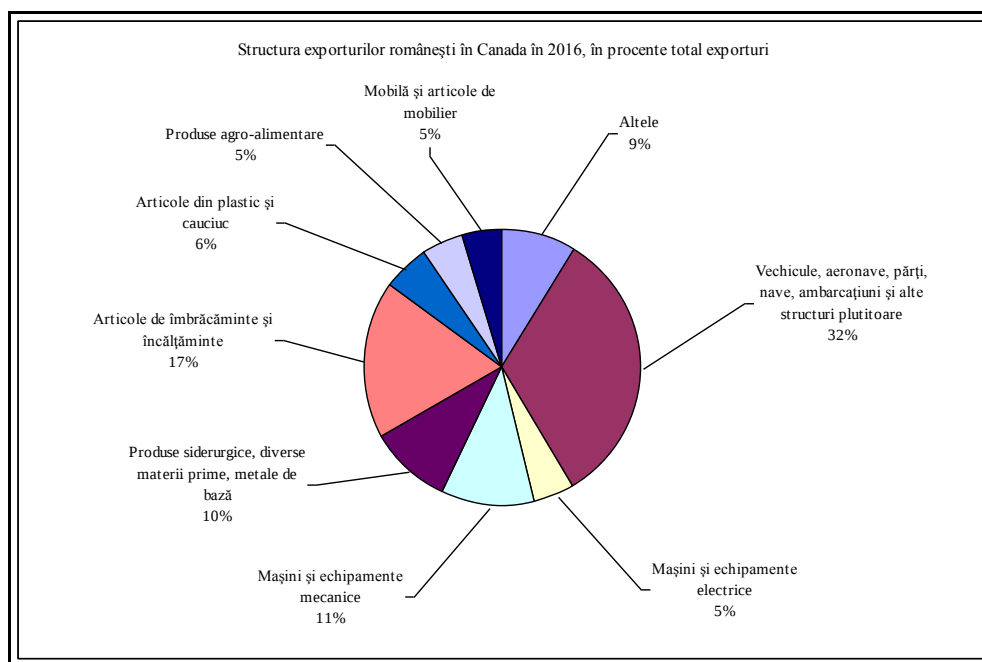

până la un nivel maxim de 4,5% în prima fază a aplicării acestuia, astfel încât considerăm că exporturile românești vor putea înregistra o creștere susținută, în continuare, pe termen scurt și mediu, cu condiția unei mai bune promovări a ofertei de export pe piața locală);

- **capitolul 61** (articole de confecții și îmbrăcăminte, croșetate sau tricotate), cu 7,6 milioane dolari (scădere de 15,3% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 1,9% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au fost de 8,0 milioane dolari în 2007, înregistrând ulterior o scădere și o stabilizare ulterioară la nivelul de 7,0 milioane dolari, maximul fiind atins în 2015, respectiv de 9,0 milioane dolari; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de maxim 18%; apreciem că pe termen scurt și mediu vom putea asista la o amplificare a livrărilor de astfel de produse românești pe piața canadiană, depășind nivelul “psihologic” de 10,0 milioane dolari chiar în acest an);

- **capitolul 39** (plastic și articole din plastic), cu 3,9 milioane dolari (creștere de 42,3% comparativ cu 2015; capitolul reprezintă 1,0% din totalul exporturilor noastre pe piața Canadei; livrările românești pe piața canadiană au crescut de la nivelul de numai 600 mii dolari în 2007 apoi un minim de 321 mii dolari anul următor, însă evoluția exporturilor a fost crescătoare pe intervalul analizat; la acest capitol taxele vamale au fost până la 21 septembrie 2017, data intrării în vigoare, cu titlu provizoriu, a CETA, de până la 6,5%, însă zero pentru marea majoritate a acestora, astfel încât considerăm că exporturile românești vor putea înregistra o creștere susținută, în continuare, pe termen scurt și mediu).

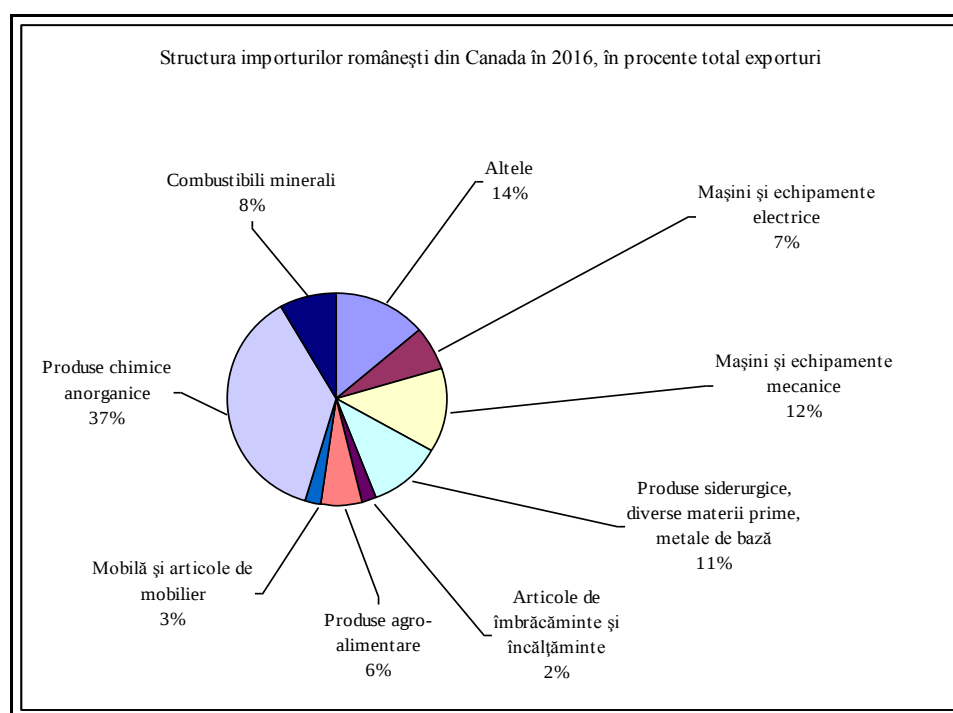
Exporturile românești de la celelalte capitole tarifare au o pondere de sub 1,0% din total exporturi pe piața canadiană, însă considerăm că există oportunități deosebite de creștere a unor produse precum băturile alcoolice (cu un total de numai 1,0 milion dolari în 2016 și o pondere de 0,2% din total exporturi; merită menționat că în 2014 a fost înregistrat un maxim al exporturilor românești de băuturi alcoolice de 5,2 milioane dolari), sticlărie și ceramică (1,6 milioane dolari și 0,4% din total exporturi), produse chimice anorganice (doar 187 mii dolari exporturi în 2016, însă cu un “record” de 1,2 milioane dolari înregistrat în 2009) sau preparate pe bază de cereale (numai 186 de mii dolari exporturi în 2016, însă cu un maxim de 753 mii dolari în 2013).

În ceea ce privește importurile românești din Canada - deși acest indicator nu face obiectul direct al acestei analize - acestea au fost de 71,1 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, în creștere red. MMACA/RD/oct_2017

cu 6,3% comparativ cu 2015, însă mult sub nivelul de 132,6 milioane dolari, înregistrat la începutul intervalului (scădere de 46%; merită menționat, totodată, că maximum importurilor din Canada a fost în anul următor, respectiv 2008, și au fost de 225,1 milioane dolari). Detaliind la nivel de produse, principalele importuri din Canada au fost reprezentate, la sfârșitul anului trecut de: produse chimice anorganice (26,5 milioane dolari sau 37,2% din totalul importurilor românești), mașini și aparate mecanice (8,8 milioane dolari sau 12,4% din totalul importurilor românești), alte metale de bază (5,9 milioane dolari sau 8,4% din totalul importurilor românești), combustibili minerali (5,8 milioane dolari sau 8,2% din totalul importurilor românești), mașini și aparate electrice (4,7 milioane dolari sau 6,7% din totalul importurilor românești), tipărituri (2,6 milioane dolari sau 3,6% din totalul importurilor românești), aparate și dispozitive optice, fotografice, dispozitive medicale (2,4 milioane dolari sau 3,4% din totalul importurilor românești), mobilă și articole de mic mobilier (1,7 milioane dolari sau 2,4% din totalul importurilor românești), mărfuri neprecizate (1,7 milioane dolari sau 37,2% din totalul importurilor românești) etc.

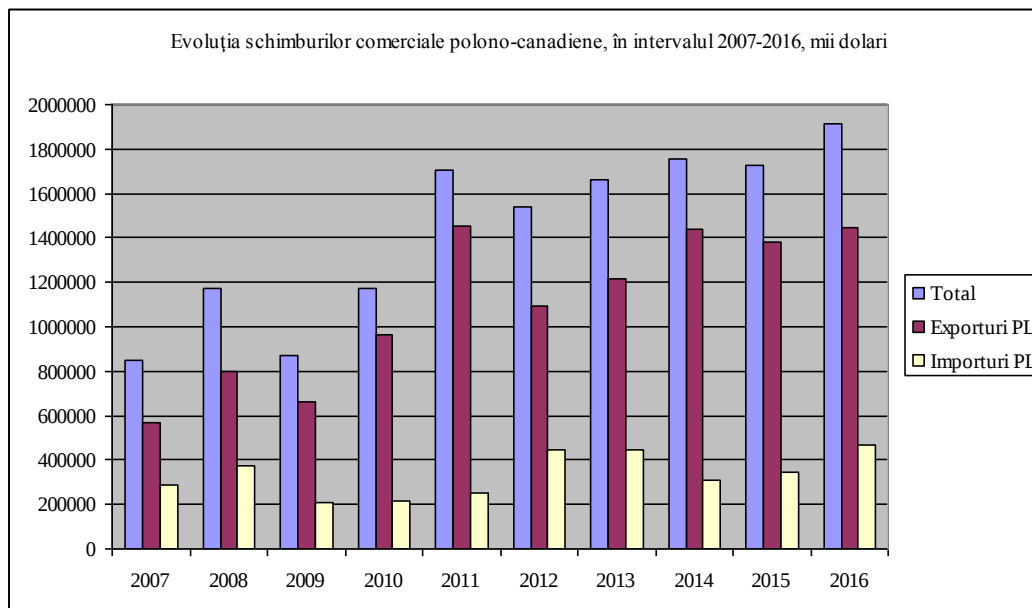

În context, deși nu este un indicator științific “perfect” pentru lucrarea de față, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația țării noastre la 31 decembrie 2016, respectiv 19,638 milioane locuitori (conform Eurostat⁴) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor românești în Canada a fost de 20,16 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor românești a fost la sfârșitul lui 2016 de 3.233 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/160).

⁴ [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Demographic_balance_2016_\(thousands\).png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Demographic_balance_2016_(thousands).png)

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale polono-canadiene în perioada 2007-2016

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale polono-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 852,2 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 1,913 miliarde dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 124,5% pe acest interval, ceea ce denotă mai mult decât dublarea relațiilor comerciale dintre cele două țări.

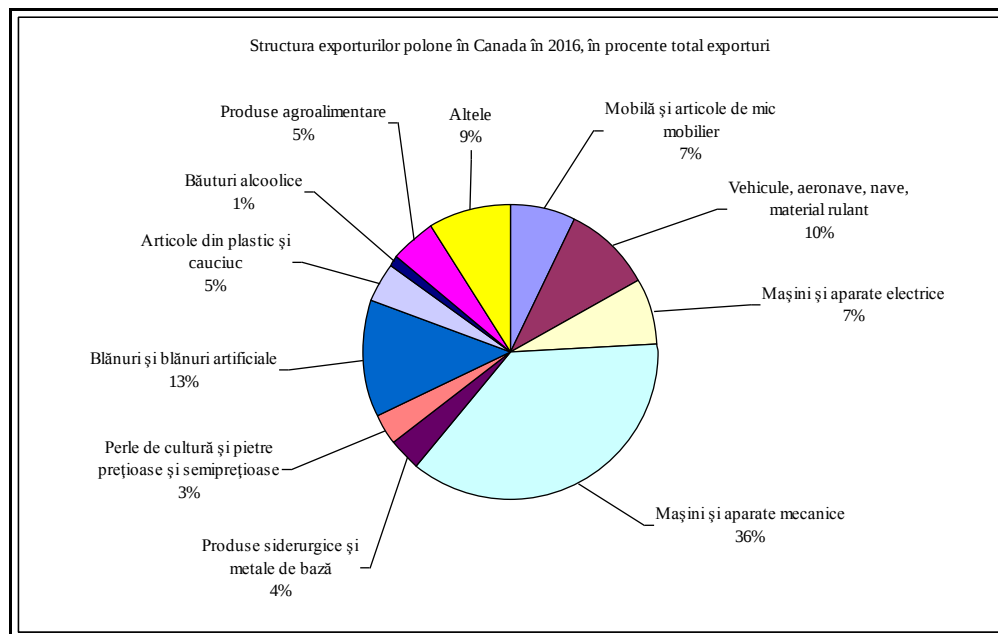
Exporturile polone au crescut de la 566,3 milioane dolari la sfârșitul anului 2007 și au ajuns la un quantum total de 1,448 miliarde dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 155,7% pe acest interval, în timp ce importurile din Canada au crescut de la un nivel de 285,8 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 465,0 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere, mai lentă, de 62,6%.

Balanța comercială a înregistrat, de asemenea, o evoluție pozitivă, crescând de la 280,5 milioane dolari în 2007 la recordul de 983,7 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 3,5 ori (însă recordul acestui indicator comercial a fost consemnat în 2011, fiind de 1,200 miliarde dolari, an în care și exporturile polone au fost la maximum intervalului analizat).

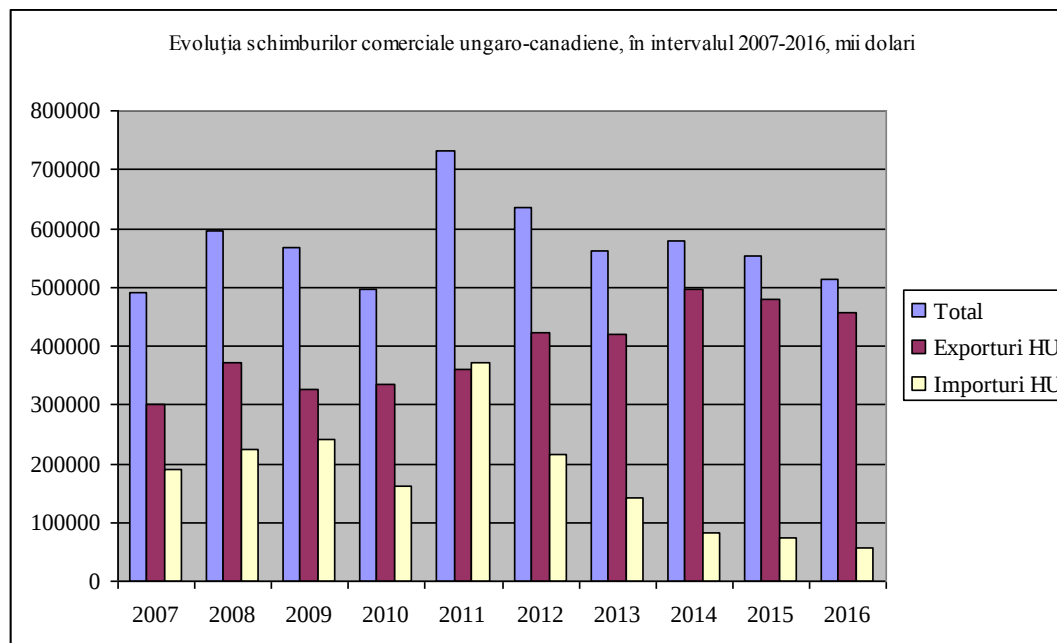
Principalele produse exportate de Polonia pe piața canadiană în 2016 au fost cele din cadrul capitolului 84 (mașini și aparate mecanice) cu 533,3 milioane dolari (sau 36,8% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o scădere de 1,0% comparativ cu 2015), urmate de cele din cadrul capitolului 43 (blănuri și blănuri artificiale) cu 181,9 milioane dolari (12,5% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o scădere de 25,7% comparativ cu 2015), apoi de cele din capitolul 94 (mobilă și articole de mic mobilier) cu 106,0 milioane dolari (sau 7,3% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 5,3% comparativ cu 2015), capitolul 85 (mașini și aparate electrice) cu 103,9 milioane dolari (sau 7,1% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 6,4% comparativ cu 2015), capitolul 89 (vapoare, bărci și alte structuri plutitoare) cu 59,8 milioane dolari (sau 4,1% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de peste 12 ori comparativ cu 2015), capitolul 88 (aeronave și părți ale acestora) cu 51,1 milioane dolari (sau 3,6% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o scădere de

1,6% comparativ cu 2015), capitolul 71 (perle de cultură și alte pietre prețioase sau semiprețioase) cu 49,9 milioane dolari (sau 3,4% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 150% comparativ cu 2015), capitolul 40 (cauciuc și articole din cauciuc) cu 49,8 milioane dolari (sau 3,4% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 15,9% comparativ cu 2015), capitolul 73 (articole din fier sau oțel) cu 32,2 milioane dolari (sau 2,2% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 13,4% comparativ cu 2015), capitolul 87 (vehicule și părți ale acestora) cu 23,4 milioane dolari (sau 1,6% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 25,6% comparativ cu 2015), capitolul 90 (aparate optice, cinematografice și dispozitive medicale) cu 19,3 milioane dolari (sau 1,3% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 4,7% comparativ cu 2015), capitolul 22 (băuturi alcoolice) cu 17,2 milioane dolari (sau 1,2% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o scădere de 1,9% comparativ cu 2015), capitolul 02 (carne și produse din carne) cu 15,9 milioane dolari (sau 1,1% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 56,3% comparativ cu 2015), capitolul 39 (plastic și articole din plastic) cu 15,3 milioane dolari (sau 1,0% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o creștere de 40,3% comparativ cu 2015) și capitolul 18 (cacao și preparate pe bază de cacao) cu 15,1 milioane dolari (sau 1,0% din totalul exporturilor poloneze pe această piață, însă înregistrând o scădere de 5,8% comparativ cu 2015).

Continuând aceeași analiză personalizată, ca și în cazul României, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația Poloniei la 31 decembrie 2016, respectiv 37,973 milioane locuitori (conform Eurostat) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor polone în Canada a fost de 38,15 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor polone a fost la sfârșitul lui 2016 de 5.174 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/135).

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale ungaro-canadiene în perioada 2007-2016

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale ungaro-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 490,6 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de numai 514,2 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de doar 4,8% pe acest interval, ceea ce denotă o creștere insignifiantă a relațiilor comerciale dintre cele două țări, cu precizarea că maximum atins de aceste schimburi pe intervalul analizat a fost în 2011, cu respectiv 732,8 milioane dolari.

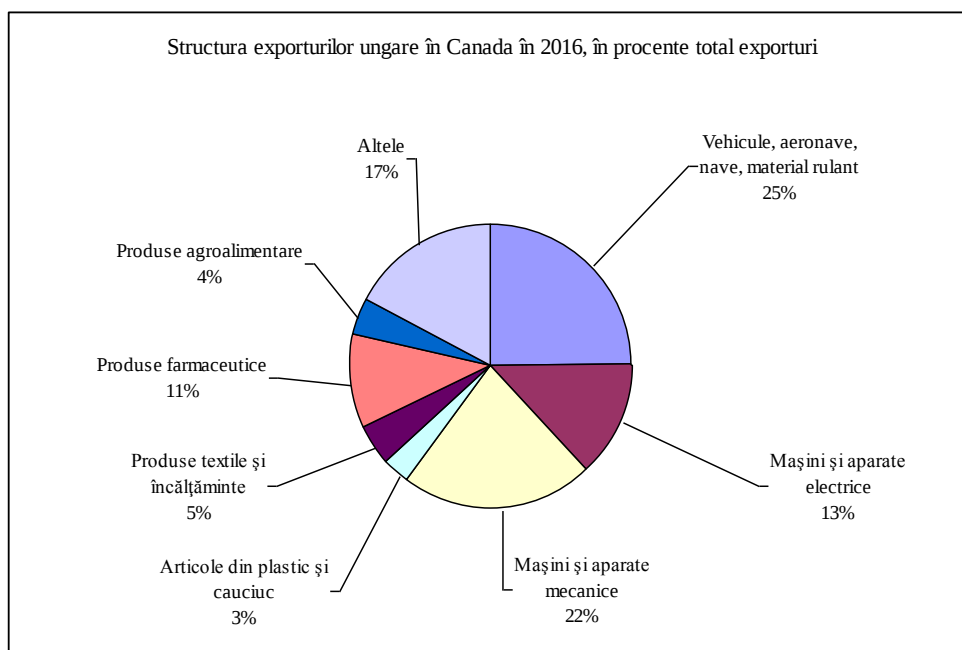
Exporturile ungare au crescut de la 299,9 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 457,0 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 52,3% pe acest interval, în timp ce importurile din Canada au scăzut de la un nivel de 190,7 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 57,1 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o scădere de 70,0%, maximum acestor importuri fiind înregistrat, de asemenea, în 2011, cu 371,3 milioane dolari.

Balanța comercială a înregistrat, de asemenea, o evoluție pozitivă, crescând de la 109,1 milioane dolari în 2007 la 399,8 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 2,6 ori (însă recordul acestui indicator comercial a fost consemnat în 2014, fiind de 414,4 milioane dolari, an în care și exporturile ungare au fost la maximum intervalului analizat).

Principalele produse exportate de Ungaria pe piața canadiană în 2016 au fost cele din cadrul capitolului 87 (vehicule și părți ale acestora) cu 113,0 milioane dolari (sau 24,7% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, înregistrând o creștere de 5,8% comparativ cu 2015), urmate de cele de la capitolul 84 (mașini și aparate mecanice) cu 99,1 milioane dolari (sau 21,6% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 22,6% comparativ cu 2015), capitolul 85 (mașini și aparate electrice) cu 59,8 milioane dolari (sau 13,1% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 9,1% comparativ cu 2015), capitolul 30 (produse farmaceutice) cu 49,1 milioane dolari (10,7% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 17,5% comparativ cu 2015), capitolul 90 (aparate optice, cinematografice și dispozitive medicale) cu 27,2 milioane dolari (sau 5,9% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 1,0% comparativ cu

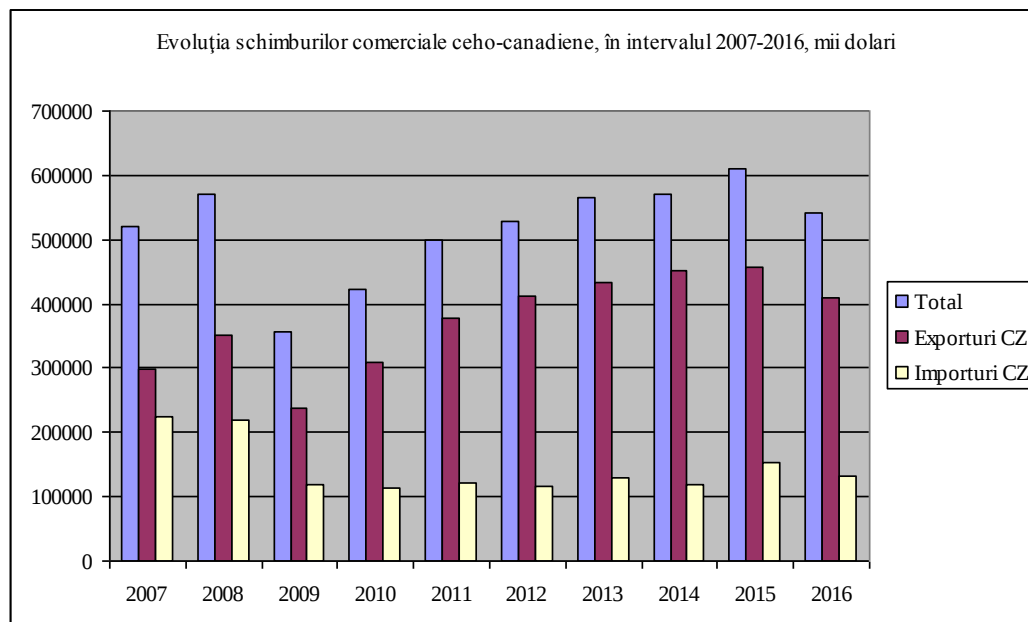
2015), capitolul 02 (produse din carne) cu 11,7 milioane dolari (sau 2,5% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 78,8% comparativ cu 2015), capitolul 59 (țesături impregnate) cu 10,0 milioane dolari (sau 2,2% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 108% comparativ cu 2015), capitolul 33 (uleiuri esențiale) cu 9,1 milioane dolari (sau 2,0% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 0,7% comparativ cu 2015), capitolul 40 (cauciuc și articole din cauciuc) cu 8,1 milioane dolari (sau 1,7% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 21,6% comparativ cu 2015), capitolul 94 (mobilă și articole de mic mobilier) cu 7,1 milioane dolari (sau 1,5% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 5,5% comparativ cu 2015), capitolul 39 (plastic și articole din plastic) cu 6,5 milioane dolari (sau 1,4% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 107% comparativ cu 2015), capitolul 62 (îmbrăcăminte și articole de îmbrăcăminte, altele decât cele croșetate sau tricotate) cu 6,4 milioane dolari (sau 1,4% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 2,93% comparativ cu 2015), capitolul 69 (produse ceramice) cu 5,6 milioane dolari (sau 1,2% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 42,1% comparativ cu 2015), capitolul 29 (produse chimice organice) cu 5,2 milioane dolari (sau 1,1% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 10,1% comparativ cu 2015) și capitolul 95 (jucării și jocuri) cu 4,6 milioane dolari (sau 1,0% din totalul exporturilor maghiare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 13,1% comparativ cu 2015).

Continuând analiza, ca și în cazul României, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația Ungariei la 31 decembrie 2016, respectiv 9,797 milioane locuitori (conform Eurostat) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor ungare în Canada a fost de 46,65 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor ungare a fost la sfârșitul lui 2016 de 10.520 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/225).

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale ceho-canadiene în perioada 2007-2016

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale ceho-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 521,0 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de numai 540,7 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de doar 3,8% pe acest interval, ceea ce denotă o creștere insignifiantă a relațiilor comerciale dintre cele două țări, cu precizarea că maximum atins de aceste schimburi pe intervalul analizat a fost în 2015, cu respectiv 609,0 milioane dolari.

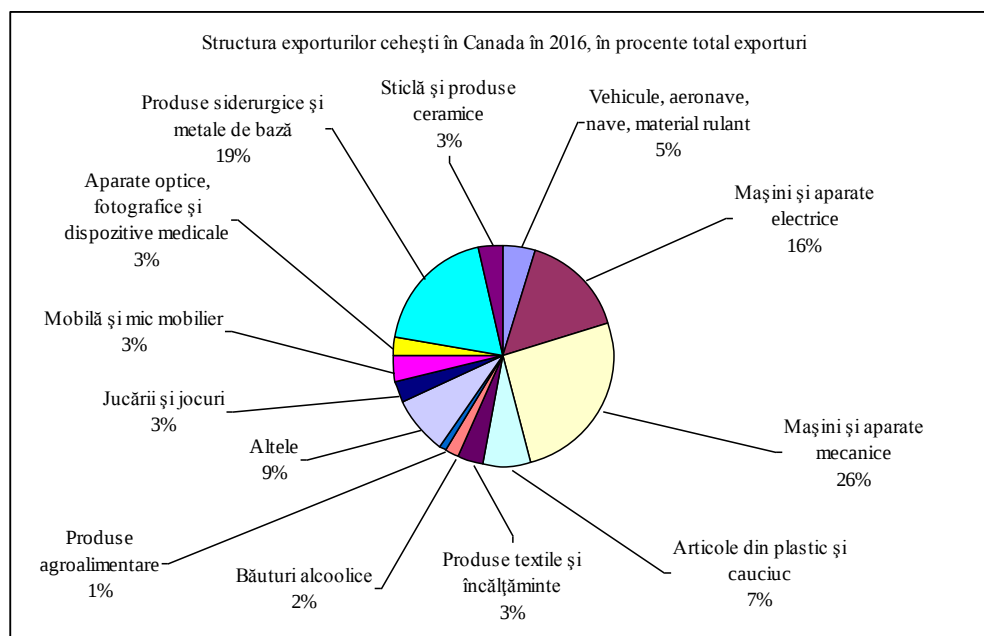
Exporturile cehești au crescut de la 297,3 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 409,7 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 37,8% pe acest interval (maximum exporturilor a fost înregistrat în 2015, cu 454,4 milioane dolari), în timp ce importurile din Canada au scăzut de la un nivel de 223,6 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 131,0 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o scădere de 41,4%, maximum acestor importuri fiind înregistrat, de asemenea, în 2011, cu 371,3 milioane dolari.

Balanța comercială a înregistrat, de asemenea, o evoluție pozitivă, crescând de la 73,6 milioane dolari în 2007 la 278,7 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 2,7 ori (însă recordul acestui indicator comercial a fost consemnat în 2014, când a fost de 331,9 milioane dolari).

Principalele produse exportate de Cehia pe piața canadiană în 2016 au fost cele din cadrul capitolului 84 (mașini și aparate mecanice) cu 102,6 milioane dolari (sau 25,0% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 4,7% comparativ cu 2015), urmate de cele din cadrul capitolului 85 (mașini și aparate electrice) cu 63,6 milioane dolari (sau 15,5% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 5,3% comparativ cu 2015), capitolul 73 (articole din fier și oțel) cu 54,5 milioane dolari (sau 13,3% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 26,2% comparativ cu 2015), capitolul 40 (cauciuc și articole din cauciuc) cu 20,2 milioane dolari (sau 4,9% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 16,8% comparativ cu 2015), capitolul 87 (vehicule și părți ale acestora) cu 19,9 milioane dolari (sau 4,8% din totalul

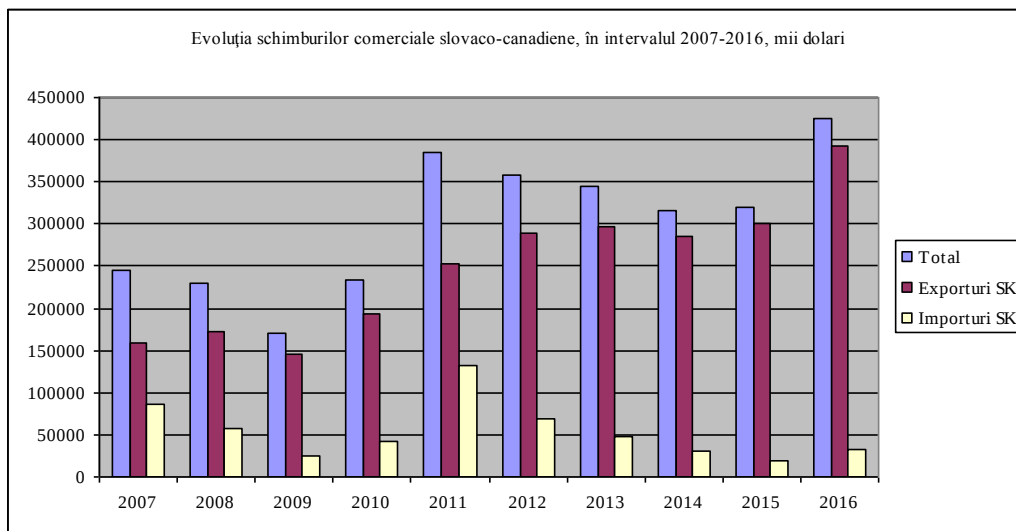
exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 23,1% comparativ cu 2015), capitolul 94 (mobilă și articole de mic mobilier) cu 13,7 milioane dolari (sau 3,3% din totalul exporturilor cehești pe această piață, înregistrând o creștere de 74,0% comparativ cu 2015), capitolul 90 (aparate optice, cinematografice și dispozitive medicale) cu 13,3 milioane dolari (sau 3,2% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 10,9% comparativ cu 2015), capitolul 95 (jucării și jocuri) cu 13,1 milioane dolari (sau 3,2% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 2,3% comparativ cu 2015), capitolul 70 (sticlărie și articole din sticlă) cu 9,1 milioane dolari (sau 2,2% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 25,7% comparativ cu 2015), capitolul 39 (plastic și articole din plastic) cu 8,9 milioane dolari (sau 2,1% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 19,1% comparativ cu 2015), capitolul 72 (fier și oțel) cu 8,1 milioane dolari (sau 2,0% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 23,3% comparativ cu 2015), capitolul 56 (vată, păsă și materiale neșesute) cu 8,0 milioane dolari (sau 1,9% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 26,7% comparativ cu 2015), capitolul 22 (băuturi alcoolice) cu 7,9 milioane dolari (sau 1,9% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 1,7% comparativ cu 2015), capitolul 83 (diverse articole din metal) cu 7,3 milioane dolari (1,8% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 4,8% comparativ cu 2015), capitolul 93 (arme și muniții) cu 5,5 milioane dolari (sau 1,3% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 4,3% comparativ cu 2015), capitolul 28 (produse chimice anorganice) cu 4,7 milioane dolari (sau 1,1% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 292% comparativ cu 2015) capitolul 69 (produse ceramice) cu 4,2 milioane dolari (sau 1,0% din totalul exporturilor cehești pe această piață, însă înregistrând o creștere de 91,9% comparativ cu 2015).

Continuând analiza, ca și în cazul României, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația Cehiei la 31 decembrie 2016, respectiv 10,578 milioane locuitori (conform Eurostat) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor cehești în Canada a fost de 38,73 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor cehe a fost la sfârșitul lui 2016 de 15.243 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/393).

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale slovaco-canadiene în perioada 2007-2016

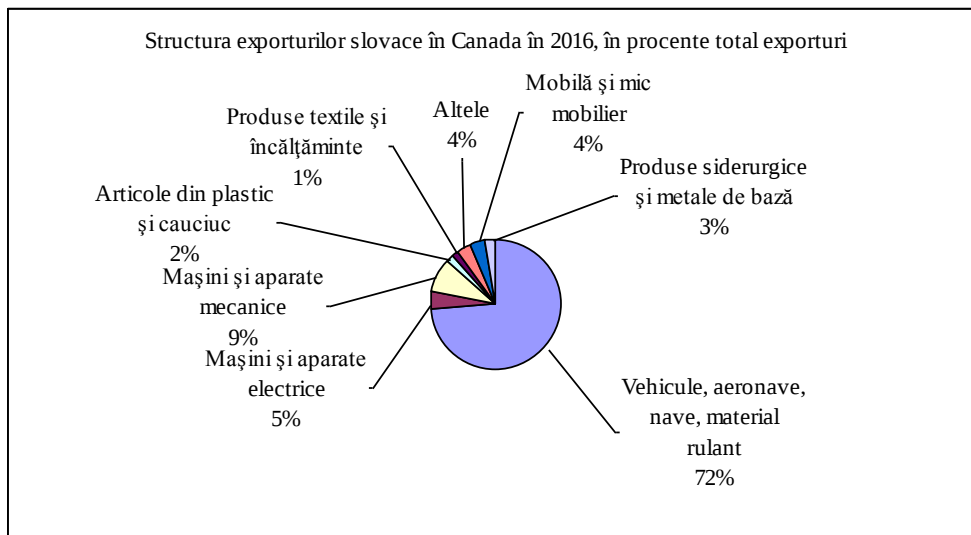

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale slovaco-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 244,7 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 424,4 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de doar 73,4% pe acest interval, ceea ce denotă o creștere semnificativă a relațiilor comerciale dintre cele două țări și un record al relațiilor comerciale bilaterale.

Exporturile slovace au crescut de la 159,0 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 392,4 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 146,7% pe acest interval, în timp ce importurile din Canada au scăzut de la un nivel de 85,6 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 32,0 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o scădere de 62,6%, maximul acestor importuri fiind înregistrat în 2011, cu 131,9 milioane dolari.

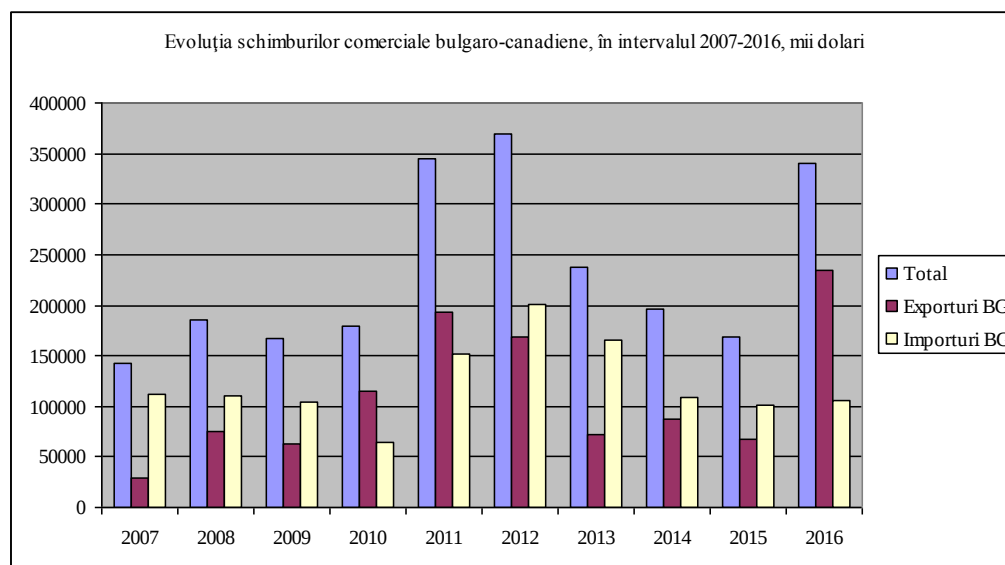
Balanța comercială a înregistrat, de asemenea, o evoluție pozitivă, crescând de la 73,3 milioane dolari în 2007 la 360,4 milioane dolari la sfârșitul anului trecut (de asemenea, record al relațiilor comerciale bilaterale), ceea ce reprezintă o creștere de 3,9 ori.

Principalele produse exportate de Slovacia pe piața canadiană în 2016 au fost cele din cadrul capitolului 87 (vehicule și părți ale acestora) cu 280,4 milioane dolari (sau 71,4% din totalul exporturilor slovace pe această piață, înregistrând o creștere de 41,7% comparativ cu 2015), urmate de cele din cadrul capitolului 84 (mașini și aparate mecanice) cu 33,8 milioane dolari (sau 8,6% din totalul exporturilor slovace pe această piață, înregistrând o creștere de 2,0% comparativ cu 2015), apoi de capitolul 85 (mașini și aparate electrice) cu 18,5 milioane dolari (sau 4,7% din totalul exporturilor slovace pe această piață, înregistrând o creștere de 17,6% comparativ cu 2015), capitolul 94 (mobilă și articole de mic mobilier) cu 15,3 milioane dolari (sau 3,9% din totalul exporturilor slovace pe această piață, însă înregistrând o scădere de 1,40% comparativ cu 2015), capitolul 40 (cauciuc și articole din cauciuc) cu 8,0 milioane dolari (sau 2,0% din totalul exporturilor slovace pe această piață, însă înregistrând o scădere de 0,9% comparativ cu 2015), capitolul 86 (vehicule și echipamente pentru căile ferate) cu 5,7 milioane dolari (sau 1,4% din totalul exporturilor slovace pe această piață, la acest capitol nefiind înregistrate livrări pe parcursul anului 2015) și capitolul 73 (articole din fier și oțel) cu 5,6 milioane dolari (sau 1,4% din totalul exporturilor slovace pe această piață, însă înregistrând o creștere de 97,2% comparativ cu 2015).

Continuând analiza, ca și în cazul României, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația Slovaciei la 31 decembrie 2016, respectiv 10,578 milioane locuitori (conform Eurostat) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor slovace în Canada a fost de 72,19 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor slovace a fost la sfârșitul lui 2016 de 14.271 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/197).

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale bulgaro-canadiene în perioada 2007-2016

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale bulgaro-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 142,2 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 340,2 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 139% pe acest interval, ceea ce denotă o creștere semnificativă a relațiilor comerciale dintre cele două țări, cu precizarea că maximul acestor schimburi a fost înregistrat în 2012, cu 369,5 milioane dolari.

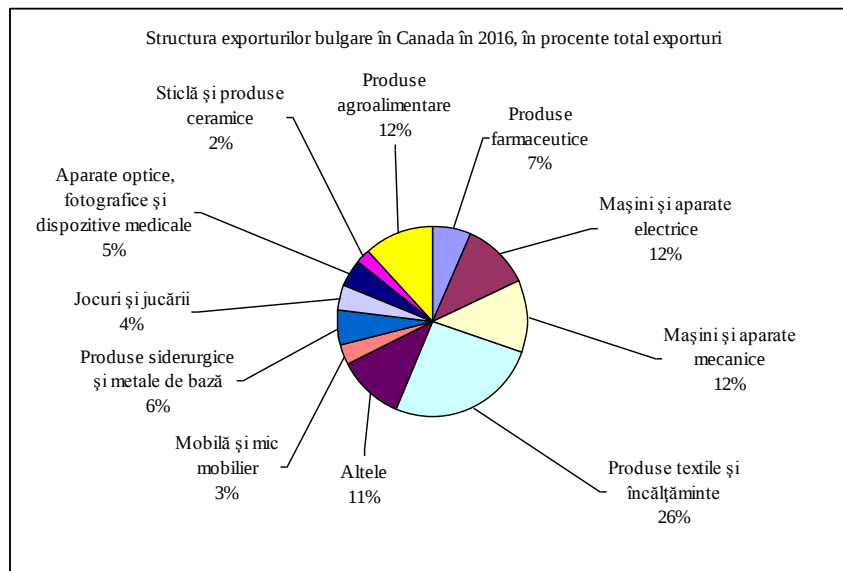
Exporturile bulgare au scăzut de la 112,5 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 105,7 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o scădere de 6,0% pe acest interval (maximul exporturilor a fost înregistrat în 2012, cu 200,4 milioane dolari, iar Bulgaria este singura dintre țările analizate în acest material la care exporturile proprii sunt depășite de importuri), în timp ce importurile din Canada au crescut de la un nivel de 29,6 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 234,5 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de cca 6,9 ori.

Balanța comercială a înregistrat, de asemenea, o evoluție negativă pentru vecinii noștri de la sud de Dunăre, diminuându-se de la nivelul pozitiv de 82,8 milioane dolari în 2007 la un minus de 128,7 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, cel mai bun rezultat anual consemnându-se în 2013, cu un excedent comercial de 94,2 milioane dolari în favoarea bulgarilor.

Principalele produse exportate de Bulgaria pe piața canadiană în 2016 au fost cele din cadrul capitolului 62 (articole de confecții și îmbrăcăminte, nu de felul celor tricotate sau croșetate) cu 16,0 milioane dolari (sau 15,1% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, și înregistrând o creștere de 8,6% comparativ cu 2015), urmate de cele din cadrul capitolului 84 (mașini și aparate mecanice) cu 12,8 milioane dolari (sau 12,1% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o creștere de 5,0% comparativ cu 2015), apoi de cele de la capitolul 85 (mașini și aparate electrice) cu 12,2 milioane dolari (sau 11,6% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o scădere de 24,6% comparativ cu 2015), capitolul 61 (articole de confecții și îmbrăcăminte, de felul celor tricotate sau croșetate) cu 8,3 milioane dolari (sau 7,9% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o creștere de 67,5% comparativ cu 2015), capitolul 30 (produse farmaceutice) cu 6,9 milioane dolari (sau 6,5% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o creștere de 35,1% comparativ cu 2015), capitolul 74 (cupru și articole din cupru) cu 4,9 milioane dolari (sau 4,7% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 25,0% comparativ cu 2015), capitolul 90 (aparate optice, cinematografice și dispozitive medicale) cu 4,9 milioane dolari (sau 4,7% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 4,4% comparativ cu 2015), capitolul 95 (jucării și jocuri) cu 4,2 milioane dolari (sau 4,0% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 23,1% comparativ cu 2015), capitolul 12 (semințe și fructe oleaginoase) cu 4,1 milioane dolari (sau 3,9% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 15,8% comparativ cu 2015), capitolul 94 (mobilă și articole de mic mobilier) cu 3,5 milioane dolari (sau 3,3% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o creștere de 7,6% comparativ cu 2015), capitolul 19 (preparate din cereale) cu 3,1 milioane dolari (sau 3,0% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 11,6% comparativ cu 2015), capitolul 33 (uleiuri esențiale și rășini) cu 2,6 milioane dolari (sau 2,5% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o creștere de 122% comparativ cu 2015), capitolul 64 (încălțăminte) cu 2,4 milioane dolari (sau 2,3% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 25,1% comparativ cu 2015), capitolul 25 (sare, sulfuri) cu 2,4 milioane dolari (sau 2,3% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, înregistrând o creștere de 261% comparativ cu 2015), capitolul 08 (fructe comestibile și nuci) cu 2,1 milioane dolari (sau 2,0% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 5,7% comparativ cu 2015), capitolul 70 (sticlărie și articole din sticlă) cu 2,0 milioane dolari (sau 1,9% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 8,4% comparativ cu 2015), capitolul 23 (reziduuri alimentare) cu 1,7 milioane dolari (sau 1,6% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 22,4% comparativ cu 2015), capitolul 20 (preparate din legume și fructe) cu 1,2 milioane dolari (sau 1,1% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o creștere de 1,3% comparativ cu 2015) și capitolul 04 (produse lactate și miere) cu 1,0 milioane

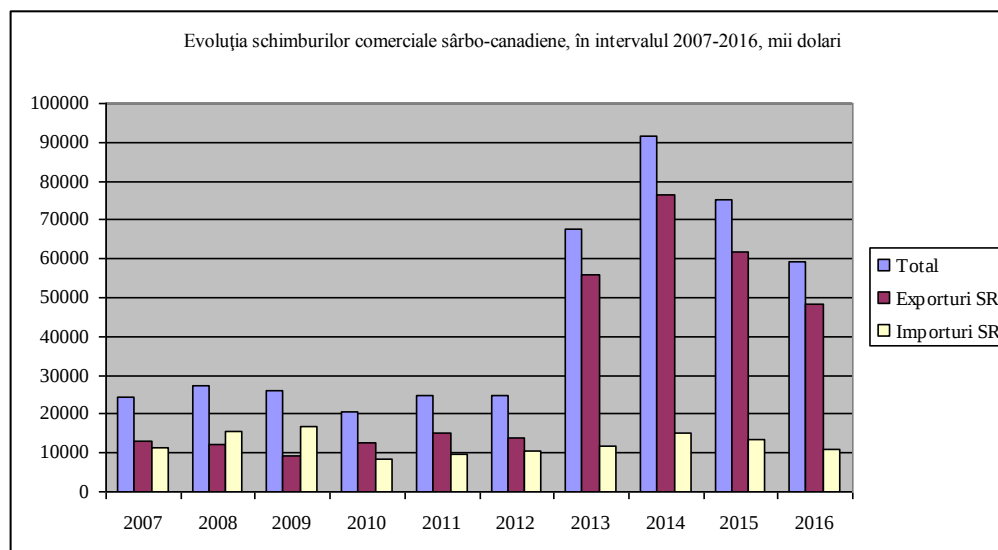

dolari (sau 1,0% din totalul exporturilor bulgare pe această piață, însă înregistrând o scădere de 6,7% comparativ cu 2015).

Continuând analiza, ca și în cazul României, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația Bulgariei la 31 decembrie 2016, respectiv 7,101 milioane locuitori (conform Eurostat) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor bulgare în Canada a fost de 14,89 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor bulgare a fost la sfârșitul lui 2016 de 3.673 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/246).

Evoluția schimburilor comerciale bilaterale sârbo-canadiene în perioada 2007-2016

Analiza evoluției schimburilor comerciale bilaterale sârbo-canadiene arată că, pornind de la un nivel al schimburilor comerciale totale de 24,3 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, au ajuns la un quantum total de 59,3 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere

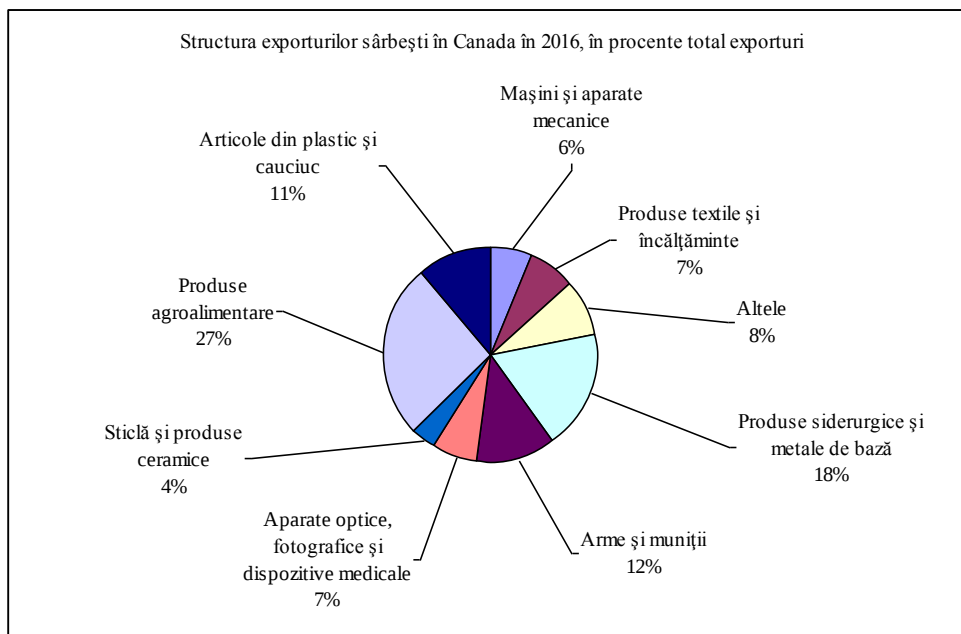

de 143% pe acest interval, ceea ce denotă o creștere semnificativă a relațiilor comerciale dintre cele două țări, cu precizarea că maximum acestor schimburi a fost înregistrat în 2014, cu 91,5 milioane dolari. Și această evoluție a avut loc în condițiile în care Serbia nu este nici membră a UE, și nici nu are vreun acord preferențial comercial de orice fel cu Canada.

Exporturile sârbești au crescut de la un nivel de numai 12,8 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la un cuantum total de 48,3 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o creștere de 3,7 ori pe acest interval (maximum exporturilor a fost înregistrat, de asemenea, în 2014, cu 76,3 milioane dolari), în timp ce importurile din Canada au scăzut ușor de la un nivel de 11,4 milioane dolari la sfârșitul anului 2007, la 10,9 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, ceea ce reprezintă o reducere a acestora cu 4,5% (maximum acestor importuri a fost consemnat în 2014, fiind de 15,2 milioane dolari).

Balanța comercială a înregistrat însă o evoluție pozitivă pentru vecinii noștri de la vest de Dunăre, crescând de la nivelul pozitiv de 1,3 milioane dolari în 2007 la 37,3 milioane dolari la sfârșitul anului trecut, cel mai bun rezultat anual consemnându-se în 2014, cu un excedent comercial de 61,1 milioane dolari în favoarea bulgarilor.

Principalele produse exportate de Serbia pe piața canadiană în 2016 au fost cele din cadrul capitolului 08 (fructe comestibile și nuci) cu 10,3 milioane dolari (sau 21,4% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o creștere de 24,9% comparativ cu 2015), urmate de cele de la capitolul 74 (cupru și articole din cupru) cu 6,1 milioane dolari (sau 12,7% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, însă înregistrând o scădere de 15,5% comparativ cu 2015), capitolul 93 (arme și muniții) cu 5,8 milioane dolari (sau 12,0% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, și înregistrând o creștere de peste 5,5 ori comparativ cu 2015), capitolul 90 (aparate optice, cinematografice și dispozitive medicale) cu 3,3 milioane dolari (sau 6,9% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o creștere de 41,3% comparativ cu 2015), capitolul 84 (mașini și aparate mecanice) cu 3,1 milioane dolari (sau 6,4% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o creștere de 28,7% comparativ cu 2015), capitolul 64 (încălțăminte) cu 2,5 milioane dolari (sau 5,3% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o creștere de 90,1% comparativ cu 2015), capitolul 40 (cauciuc și articole din cauciuc) cu 2,0 milioane dolari (sau 4,2% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o scădere de 28,0% comparativ cu 2015), capitolul 70 (sticlă și articole din sticlă) cu 1,7 milioane dolari (sau 3,6% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o creștere de peste 9 ori comparativ cu 2015) și capitolul 20 (preparate din legume și fructe) cu 1,1 milioane dolari (sau 2,3% din totalul exporturilor sârbești pe această piață, înregistrând o creștere de 58,5% comparativ cu 2015).

La fel ca și în cazul României, se observă că - dacă ne raportăm strict la populația Serbiei la 31 decembrie 2016, respectiv 7,040 milioane locuitori (conform Eurostat) - la sfârșitul anului trecut valoarea exporturilor sârbești în Canada a fost de 6,8 dolari per capita (spre comparație, valoarea totală a exporturilor sârbești a fost la sfârșitul lui 2016 de 2.110 dolari per capita, rezultând un indice al exporturilor pe piața canadiană de 1/307).

*

Concluzii: În tabelul de mai jos am concentrat informații minime despre principalele produse exportate de România și celelalte țări central și sud-est europene pe piața canadiană în 2016 și tendința acestor exporturi pe perioada analizată.

Țara / Principalele capite la export în Canada (cumulat % din total)	Capitolul nr I (% din total export), tendință 2007-2016	Capitolul nr II (% din total export) , tendință 2007-2016	Capitolul nr III (% din total export) , tendință 2007-2016
România (50,3%)	89 (29,8%), creștere	84 (10,9%), creștere	62 (9,6%), scădere
Polonia (56,6%)	84 (36,8%), creștere	43 (12,5%), creștere	94 (7,3%), creștere
Ungaria (59,4%)	87 (24,7%), creștere	84 (21,6%), creștere	85 (13,1%), scădere
Cehia (53,8%)	84 (25,0%), creștere	85 (15,5%), creștere	73 (13,3%), creștere
Slovacia (84,7%)	87 (71,4%), creștere	84 (8,6%), creștere	85 (4,7%), creștere
Bulgaria (38,8%)	62 (15,1%), scădere	84 (12,1%), creștere	85 (11,6%), creștere
Serbia (46,1%)	08 (21,4%), creștere	74 (12,7%), creștere	93 (12,0%), creștere

De remarcat că, exceptând Slovacia (cu un quantum de 84,7% pentru principalele 3 capite exportate pe piața Canadei, dar la care doar produsele de tipul autoturisme și părți ale acestora, cuprinse în cadrul capitolului 87, reprezintă peste 71%), celelalte țări cu care încercăm să comparăm situația și structura exporturilor proprii se găsesc în marja a 50%. Minimul acestor exporturi este înregistrat de Bulgaria, vecina noastră de la sud de Dunăre, cu cca 39% și la care

principalele exporturi sunt constituite de o serie de produse textile, urmată de Serbia, cu 46% (și ale căror principale exporturi sunt date de fructe comestibile și nuci).

De altfel, în afara Ungariei (ale căror principale 3 capitole dau 59% din totalul exporturilor, iar aceste capitole sunt toate din cadrul celor ale căror produse sunt cu valoare adăugată) și Slovaciei (care însă nu are o structură prea variată a exporturilor în general, și pe piața canadiană, în particular), fiecare din celelalte țări au în cadrul acestui clasament sui-generis, cel puțin un capitol cu produse fără valoare adăugată, respectiv România, cu anumite produse textile, Polonia, cu blănuri artificiale sau Cehia, cu articole din fier și oțel. Fiecare dintre țările analizate, cu excepția Serbiei, are în structura primelor 3 capitole prezente pe piața canadiană, produse din cadrul capitolului 84, respectiv România (pe locul 2 și reprezentând 10,9% din totalul exporturilor românești), Polonia (pe locul 1 și reprezentând 36,8% din totalul exporturilor poloneze), Ungaria (pe locul 2 și reprezentând 21,6% din totalul exporturilor ungare), Cehia (pe locul 1 și reprezentând 25,0% din totalul exporturilor cehe), Slovacia (pe locul 2 și reprezentând 8,6% din totalul exporturilor slovace) și Bulgaria (pe locul 2 și reprezentând 12,1% din totalul exporturilor bulgare). Comparativ cu vecinii noștri, ponderea exporturilor românești la acest capitol este mai redusă, așa încât apreciem că există o bună oportunitate pentru exporturile noastre de a își accelera creșterea, mai ales în condițiile înțrării în vigoare a noilor facilități vamale date de acordul de liber schimb CETA.

Țara noastră, ca de altfel și parte din țările din regiune cu care ne comparăm în această analiză, are o structură destul de variată de exporturi pe piața Canadei, livrări lipsind doar la cca 16 dintre cele 97 de capitole majore ale Tarifului Vamal (și având același număr de capitole acoperite cu livrări ca și Ungaria). Mai bine decât noi stă, la acest capitol, Polonia, cu 6 capitole neacoperite, în timp ce Cehia are un număr de 21 de capitole neacoperite cu livrări, Bulgaria 25 de capitole. Slovacia 31 de capitole, iar Serbia 42 de capitole.

În ciuda acestui fapt, merită consemnat faptul că la 8 din cele 16 capitole neacoperite cu livrări de către exportatorii români la sfârșitul anului trecut, au existat totuși în perioada 2007-2016 anumite exporturi, fiind semnificative cele din cadrul capitolului 24 (tutun și înlocuitori de tutun) cu 473 mii dolari înregistrate în 2012. De asemenea, trebuie menționat că o serie de produse care au înregistrat vânzări semnificative pe parcursul perioadei analizate, au consemnat o reducere semnificativă la sfârșitul anului trecut, respectiv cele de la: capitolul 95 (jucării și jocuri), cu livrări de 1,5 milioane dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 2,8 milioane dolari în 2014), capitolul 22 (băuturi alcoolice), cu livrări de 1,0 milioane dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 5,2 milioane dolari în 2014), capitolul 28 (produse chimice anorganice), cu livrări de 187 mii dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 1,2 milioane dolari în 2009), capitolul 19 (preparate pe bază de cereale), cu livrări de 186 mii dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 753 mii dolari în 2013), capitolul 08 (fructe comestibile și nuci), cu livrări de doar 75 de mii dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 206 de mii dolari în 2010), capitolul 29 (produse chimice organice), cu livrări de doar 59 de mii dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 259 de mii dolari în 2010) sau capitolul 26 (minereuri de zgură și cenușă), cu livrări de doar 2 de mii dolari în 2016 (dar cu exporturi și de 2,5 milioane dolari în 2007).

În ceea ce privește indicatorul “valoare export per capita”, se observă că deși țara noastră nu performează suficient în materie de exporturi, fiind încă la o treime din valoarea înregistrată de vecinii unguri sau aproape o cincime față de exportatorii cehi (depășind doar pe vecinii bulgari și sârbi), acesta reprezintă 1/160 și este al 2-lea cel mai bun indicator (dacă se poate spune așa) după

cel al Poloniei (ceea ce semnifică practic importanța pieței canadiene pentru exporturile noastre în totalul exporturilor la nivel mondial)⁵.

Țara	Populația (2016)	Valoare exporturi în Canada, USD per capita	Valoare exporturi la nivel mondial, USD per capita	Indice export pe piața Canadei
România	19.638.300	20,16	3.233	1/160
Polonia	37.973.000	38,15	5.174	1/135
Ungaria	9.797.600	46,65	10.520	1/225
Cehia	10.578.800	38,73	15.243	1/393
Slovacia	5.435.300	72,19	14.271	1/197
Bulgaria	7.101.900	14,89	3.673	1/246
Serbia	7.040.300	6,87	2.110	1/307

⁵ Mini studiu realizat prin utilizarea unor surse publice de informare; informațiile prezentate au un caracter general; deși încercăm să furnizăm informații corecte și de actualitate, nu există nicio garanție că aceste informații vor fi relevante la data la care sunt primite sau vor continua să rămână de actualitate; orice demers ulterior nu trebuie să se bazeze doar pe aceste informații, fără o verificare prealabilă a lor și o atentă analiză a circumstanțelor specifice unei anumite situații